

Bruselj, 20. oktober 2023
(OR. en)

14309/23

JAI 1328
FREMP 290
DIGIT 220
SOC 692
HYBRID 72
DISINFO 84

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	13399/23 + COR 1 + 13399/23 ADD 1
Zadeva:	Sklepi Sveta o digitalnem opolnomočenju za zaščito in zagotovitev spoštovanja temeljnih pravic v digitalni dobi – sklepi Sveta (20. oktober 2023)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o digitalnem opolnomočenju za zaščito in zagotovitev spoštovanja temeljnih pravic v digitalni dobi, ki jih je Svet sprejel na 3976. seji 20. oktobra 2023.

**SKLEPI SVETA O DIGITALNEM OPOLNOMOČENJU ZA ZAŠČITO IN
ZAGOTOVITEV SPOŠTOVANJA TEMELJNIH PRAVIC V DIGITALNI
DOBI**

Preambula

Svet Evropske unije –

- a) **ob opozarjanju** na Pogodbo o Evropski uniji in zlasti na člene 2, 3 in 6 Pogodbe,
- b) **ob opozarjanju** na Pogodbo o delovanju Evropske unije ter zlasti na člen 4(3), člene 8, 9 in 16, člen 67(1), člena 151 in 162 ter člen 166(2) Pogodbe,
- c) **ob opozarjanju** na Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), ki vsakomur daje pravico, da v celoti izkoristi svoje pravice in priložnosti, zlasti na člene 8, 11, 14, 15, 21, 23, 24, 25, 26, 36, 47, 51 in 52 Listine,
- d) **ob opozarjanju**, da so temeljne pravice steber vsake demokratične družbe in da je njihova zaščita, tako na spletu kot drugje, bistvena za zagotavljanje človekovega dostojanstva, kar je v digitalni dobi postalo še toliko težje,
- e) **ob opozarjanju** na letna poročila o izvajanju Listine, zlasti poročilo za leto 2021, ki se osredotoča na varstvo temeljnih pravic v digitalni dobi,

- f) **ob opozarjanju** na program politike „Digitalno desetletje do leta 2030“, ki med drugim določa, da bi morala biti evropska digitalna družba temelj demokracije ter jo podpirati, in sicer z varstvom temeljnih pravic, varnim in odprtim digitalnim okoljem ter dostopnimi digitalnimi javnimi storitvami in upravami, osredotočenimi na človeka,
- g) **ob poudarjanju**, da Evropska deklaracija o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje potrjuje, da bi morala evropska digitalna suverenost temeljiti na spodbujanju in varstvu temeljnih pravic, pravne države in demokracije, vključevanju, dostopnosti, enakosti, odpornosti, varnosti in razpoložljivosti storitev ter da bi moral vsakdo imeti možnost pridobiti vse osnovne in napredne digitalne spretnosti,
- h) **ob opozarjanju** med drugim na Talinsko deklaracijo o e-upravi (oktober 2017)¹, sklepe Sveta o oblikovanju digitalne prihodnosti Evrope (junij 2020)², sklepe Sveta o Listini o temeljnih pravicah v kontekstu umetne inteligence in digitalne preobrazbe (oktober 2020)³, Berlinsko deklaracijo o digitalni družbi in digitalni upravi, temelječi na vrednotah (december 2020)⁴ ter Lizbonsko deklaracijo o digitalni demokraciji, ki bo služila svojemu namenu (junij 2021)⁵,
- i) **ob pozdravljanju** dela Agencije Evropske unije za temeljne pravice, zlasti poročila z naslovom „Getting the future right: Artificial intelligence and fundamental rights“ (Pravilno ravnanje v prihodnje: umetna inteligenca in temeljne pravice), raziskav na področjih sovražnih vsebin in moderiranja spletnih vsebin ter poročila z naslovom „Fundamental rights of older persons: ensuring access to public services in digital societies“ (Temeljne pravice starejših: zagotavljanje dostopa do javnih storitev v digitalnih družbah),

¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/ministerial-declaration-egovernment-tallinn-declaration>.

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0616\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XG0616(01)).

³ <https://www.consilium.europa.eu/media/46496/st11481-en20.pdf>.

⁴ https://ec.europa.eu/isa2/news/eu-member-states-sign-berlin-declaration-digital-society_en.

⁵ <https://www.lisbondeclaration.eu>.

- j) **ob upoštevanju** dela evropskih in mednarodnih organizacij, kot sta Odbor za umetno inteligenco Sveta Evrope ter Komisija Sveta Evrope za učinkovitost pravosodja (CEPEJ), ki je sprejela akcijski načrt za obdobje 2022–2025 z naslovom „Digitalisation for a better justice“ (Digitalizacija za boljše pravosodje),
- k) **ob upoštevanju** dejstva, da se z digitalno preobrazbo spreminja tudi način, kako komuniciramo, se povezujemo, delamo, se učimo, dostopamo do storitev in živimo naš vsakdanjik, vključno s tem, kako so ogrožene in zaščitene naše temeljne pravice, ter dejstva, da lahko posamezniki izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja digitalna preobrazba, zgolj če razvijejo ustrezne spretnosti in če se jim zagotovijo potrebna orodja,
- l) **ob upoštevanju** dejstva, da bodo v skladu s predlagano ravno ambicioznosti programa politike „Digitalno desetletje do leta 2030“ ključne javne storitve evropskim državljanom in državljkam in podjetjem do leta 2030 na voljo na spletu v celoti,
- m) **ob priznavanju** pomena spodbujanja dostopnosti, potrebe po odpravljanju digitalnega razkoraka⁶, ki se je s krizo zaradi COVID-19 še poglobil, in povečanega tveganja izključenosti,
- n) **ob opozarjanju** na dejstvo, da je eden od ciljev akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic, da bi imelo vsaj 80 % odraslih do leta 2030 osnovne digitalne spretnosti, kar je predpogoj za večjo mero vključevanja in udeležbe na trgu dela in v družbi digitalno preoblikovane Evrope,
- o) **ob ponovnem poudarjanju**, da temeljne pravice veljajo enako na spletu kot drugje ter da bi morali vsi imeti možnost in podporo za pridobivanje osnovnih digitalnih spretnosti, da bi lahko razumeli in uveljavljali svoje pravice ter da bi lahko v celoti izkoriščali potencial javnih in zasebnih storitev, ki se v vse večjem obsegu zagotavljajo na spletu,

⁶ Digitalni razkorak se nanaša na razlikovanje med tistimi, ki imajo dostop do interneta in drugih digitalnih tehnologij ter lahko uporabljajo spletne storitve, in tistimi, ki so izključeni iz teh storitev. [Opredelitev Eurostata](#).

- p) **ob ugotavljanju**, da je leto 2023 v skladu z evropskim programom spretnosti evropsko leto spretnosti ter da so osnovne digitalne spretnosti tako ljudi kot podjetij ter specializirane digitalne spretnosti za delovno silo in digitalizacija javnih storitev predpogoj za dejavno udeležbo v digitalnem desetletju in digitalno suverenost Unije,
- q) **zavezujoč se** nadgradnji digitalne preobrazbe, ki temelji na človekovih pravicah in je osredotočena na človeka, ter načelu, da nihče ne sme biti zapostavljen, med drugim z vzpostavljanjem digitalnih javnih storitev, ki so vključujoče in dostopne invalidom, starejšim in osebam v ranljivem položaju, ter s spodbujanjem takšnega pristopa in usklajevanja s standardi EU na mednarodni ravni –

Digitalno opolnomočenje posameznikov in ključnih sektorjev

Svet Evropske unije:

1. **opozarja**, da mora digitalna preobrazba prispevati k doseganju enakosti ter k pravični in vključujoči družbi v EU;
2. **poudarja**, da ima vsakdo pravico dostopati do kakovostnih osnovnih in ključnih javnih in zasebnih storitev ter da je eden od ciljev digitalizacije spodbujati in omogočiti lažji dostop do teh osnovnih in ključnih storitev;

3. **priznava**, da 46 % evropskih državljanov in državljanek⁷ trenutno nima osnovnih digitalnih spretnosti ter da bi morali imeti ti posamezniki za premostitev digitalnega razkoraka, zaradi katerega bi se lahko znašli v nevarnosti ali bili izključeni, poleg tega pa bi jih lahko oviral pri uveljavljanju njihovih pravic, možnost in podporo za pridobivanje digitalnih spretnosti, potrebnih za reden in varen dostop do interneta ter digitalnih proizvodov in storitev.

Svet Evropske unije poziva države članice, naj v okviru svojih pristojnosti:

4. **spodbujajo** ustrezno medijsko in digitalno pismenost z izobraževanjem, usposabljanjem in vseživljenjskim učenjem za vse kot pravico do pridobivanja osnovnih in naprednih digitalnih spretnosti;
5. **povečajo svoja prizadevanja** za premostitev digitalnega razkoraka z zmanjšanjem razlik med tistimi, ki imajo dostop do zanesljivih internetnih storitev in digitalnih orodij ter jih znajo uporabljati, in tistimi, ki takega dostopa in znanja nimajo, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti razkoraku med mesti in podeželjem ter razlikam zaradi socialno-ekonomskega položaja, invalidnosti, starosti ali spola, in sicer z omogočanjem dostopa do hitre internetne povezljivosti in digitalne tehnologije s pomočjo financiranja Unije;
6. **sprejmejo vse ustrezne ukrepe**, s katerimi vsem zagotovijo enak dostop do spletnih javnih storitev, zlasti tako, da nudijo svetovanje in podporo v celotnem postopku, kar zadeva brskanje po javnih spletiščih, uporabo spletnih obrazcev in spletno oddajo dokumentov, ter da po potrebi ohranijo nedigitalne alternative, s čimer zagotovijo, da nihče ne bi bil zapostavljen, in glede na navedeno zagotovijo tudi varen dostop z ustreznimi sredstvi za digitalno identifikacijo;

⁷ Samo pri ženskah ta delež doseže kar 49 %, medtem ko pri moških znaša 43 %.

[https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_sk_dskl_i\\$DV_317/default/table?lang=en](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_sk_dskl_i$DV_317/default/table?lang=en).

7. **ozaveščajo** javnost, tudi otroke in mlade, in sicer z uporabo jezika, prilagojenega njihovim potrebam, o pomenu varstva zasebnosti in osebnih podatkov v digitalnem svetu ter jih izobrazijo o tem, kako se njihovi podatki zbirajo, obdelujejo in uporabljajo ter kako lahko uveljavljajo svoje pravice, vključno s pravico do dostopa do svojih osebnih podatkov in pravico do pozabe, ter kako konfigurirati nastavitve zasebnosti in uporabljati šifriranje za zaščito svojih osebnih podatkov;
8. **sprejmejo potrebne ukrepe** za zagotavljanje posebne zaščite in/ali digitalnih spretnosti, prilagojenih potrebam različnih skupin oseb, kot so:
- **otroci in mladi** – z uvedbo visokokakovostnih digitalnih vsebin v izobraževalne programe, vključno s programi usposabljanja za učitelje in mladinske delavce, z omogočanjem lažjega dostopa do opreme, z zagotavljanjem potrebnih spretnosti in znanja za varno udeležbo v digitalnem okolju ter pomoči, med drugim, pri prepoznavanju kibernetkega nadlegovanja, pridobivanja oseb za spolne namene in drugih oblik spletnega nadlegovanja in kaznivih dejanj, s širjenjem informacij o podpori, ki je na voljo otrokom in mladim, ki so bili žrtve kaznivih dejanj na spletu, s spopadanjem z agresivnimi poslovnimi praksami, z uvedbo sistemov za preverjanje starosti za dostop do spletnih vsebin in s spodbujanjem ustreznih omejitev časa, preživetega pred zaslonom (v skladu s členom 24 Listine in ob upoštevanju strategije EU o otrokovih pravicah);

- **starejši** – s podpiranjem in zagotavljanjem pomoči ter usmerjanjem v procesu digitalne preobrazbe, da bi se zagotovila pomoč tistim, ki potrebujejo podporo pri dostopu do osnovnih in ključnih spletnih storitev, uporabi novih načinov komuniciranja in izkoriščanju priložnosti, ki jih internet nudi za razvedrilo, učenje, osebno rast in potrebe vsakdanjika, ob hkratnem ozaveščanju o morebitnih tveganjih, kot so prevare, povezane s spletnim ribarjenjem, kraja identitete in dezinformacije, in načinih zmanjševanja takšnih tveganj, ter zagotavljanju, da razumejo, kako zaščititi svoje osebne podatke (v skladu s členom 25 Listine);
- **ženke in dekleta** – z zagotavljanjem enake udeležbe žensk in deklet na digitalnem področju ter dostopa do digitalnih spretnosti, ki je še vedno omejen, s spodbujanjem udeležbe žensk in deklet na področju digitalnega podjetništva ter naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM), ter s krepitvijo prizadevanj na področju boja proti spletnemu nasilju nad ženskami in dekleti ter njihovemu nadlegovanju, da bi se zmanjšal digitalni razkorak med spoloma, hkrati pa se ženskam in dekletom omogočilo, da v celoti izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja digitalni prehod (v skladu s členom 23 Listine);
- **invalidi** – z odpravo ovir za digitalna okolja, zlasti z zagotavljanjem potrebnih proizvodov in storitev, da se omogočita vključevanje invalidov in njihova udeležba v digitalni družbi (v skladu s členom 26 Listine in členom 9 Konvencije ZN o pravicah invalidov, h kateri je EU pristopila);

- **osebe, ki živijo na podežlju** – z olajšanjem dostopa do interneta za skupnosti na območjih z manjšo širokopasovno pokritostjo in manj digitalnimi sredstvi;
- **socialno-ekonomsko prikrajšane osebe in osebe v posebej ranljivem položaju** – s spodbujanjem pridobivanja digitalnih spretnosti ter bojem proti digitalni izključenosti in olajšanjem dostopa do javnih uprav;
- **delavci** – z zagotavljanjem zadostnega in ustreznega strokovnega usposabljanja, zlasti žensk, za nova digitalna delovna mesta in zaščito pred brezposelnostjo, kar bi vsem omogočilo prilagoditev na spremembe, ki jih prinaša uporaba digitalnih orodij pri delu, vključno z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo (IKT), ki se uporablja za delo, z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem, ob hkratnem zagotavljanju poštenih, pravičnih, zdravih in varnih delovnih pogojev ter spoštovanju pravic delavcev, vključno s pravico do odklopa od digitalnih orodij, kadar niso na delovnem mestu;
- **potrošniki** – z zagotavljanjem njihove sposobnosti sprejemanja avtonomnih in informiranih odločitev ter omejevanjem izkoriščanja šibkih točk in predsodkov, tudi prek ciljanega oglaševanja in zavajajočih vzorcev oblikovanja v uporabniških vmesnikih;
- **volivci** – z zagotavljanjem, da so državljani in državljanke dobro obveščeni in opremljeni z veščinami medijske in digitalne pismenosti, potrebnimi za presojanje v zapletenih realnostih, ki vplivajo na demokratično sfero, zlasti s preprečevanjem manipulacij z informacijami in preprečevanjem dezinformacij, ki so povezane z volitvami ali kako drugače vplivajo na svobodne in poštene volitve, ob hkratnem ohranjanju svobode izražanja;

- **organizacije civilne družbe, zagovorniki človekovih pravic in novinarji** – z zaščito pred digitalnimi grožnjami in omogočanjem, da učinkovito okrepijo svoje dejavnosti zagovorništva temeljnih pravic z uporabo, med drugim, digitalnih orodij, s spodbujanjem svobode izražanja, svobode in pluralnosti medijev ter dostopa do zanesljivega, preglednega in raznolikega digitalnega okolja ter s spodbujanjem udeležbe, solidarnosti in vključevanja;
9. **izvajajo** dejavnosti krepitve zmogljivosti in usposabljanja za pomoč akterjem v ključnih sektorjih za zaščito temeljnih pravic – zlasti na področju pravosodja in kazenskega pregona – ohranjati spoštovanje temeljnih pravic in zaščito posameznikov tudi v digitalnem svetu, z zagotavljanjem učinkovitih in visokokakovostnih javnih storitev uporabnikom na področju pravosodja ter zagotavljanjem, da je pravosodje vedno pregledno in dostopno;
 10. v zvezi s tem bi bilo treba posebno pozornost nameniti začetnemu in nadaljnjemu usposabljanju uslužbencev organov kazenskega pregona ter delavcev v pravni stroki, s poudarkom na nadaljnjem spodbujanju kulture, ki temelji na pravni državi in temeljnih pravicah, razširitvi digitalizacije pravosodja in podpiranju razvoja digitalnih poklicnih spretnosti v skladu z evropsko strategijo za usposabljanje v pravosodju za obdobje 2021–2024⁸;
 11. **dodelijo** zadostna sredstva – bodisi na nacionalni ravni bodisi iz programov financiranja Unije – za podporo medijskemu in digitalnemu izobraževanju, usposabljanju in razvoju spretnosti ter olajšajo dostop do namenskih sredstev.

⁸ https://commission.europa.eu/document/f782dbde-f970-430a-847d-a77ff3e428a5_sl.

Vzpostavitev varnega digitalnega okolja, v katerem so zaščitene temeljne pravice

Svet Evropske unije:

12. **poudarja**, da je varstvo temeljnih pravic mogoče v celoti zagotoviti le z zagotavljanjem pravičnega, varnega, zanesljivega in preglednega digitalnega okolja, ki zmanjšuje tveganja in grožnje digitalnega prostora;
13. **z zaskrbljenostjo ugotavlja**, da se dezinformacije, zlasti dezinformacije na spletu, širijo hitro, kar zmanjšuje zaupanje v institucije in medije, ovira pravico vseh do dostopa do preverjenih informacij in njihovo zmožnost sprejemanja informiranih odločitev, spodbuja demokratične procese in prispeva k družbeni polarizaciji;
14. **obžaluje** močno in zaskrbljujoče povečanje sovražnega govora, kaznivih dejanj iz sovraštva in kibernetkega nasilja v Evropi⁹ v zadnjih letih ter obžaluje, da je vse večja uporaba interneta in družbenih medijev olajšala širjenje sovražnega govora na spletu, k čemur prispevata odsotnost zadržkov in občutek anonimnosti, ki ju lahko razvijejo uporabniki interneta;
15. **opozarja**, da je Evropska unija nedavno sprejela akt o digitalnih storitvah¹⁰, ki določa pravila o obveznostih in odgovornosti posrednikov ter katerega cilj je čim bolj zmanjšati škodo na spletu in preprečiti spletna tveganja, in sicer z vzpostavitvijo usklajenega pravnega okvira za boj proti širjenju nezakonitih in škodljivih vsebin, s čimer se bo okrepilo varstvo temeljnih pravic na spletu;

⁹ Glej na primer poročili ECRI za leti 2019 in 2020 (letna študija, ki jo je naročil Tematski sektor za pravice državljanov in ustavne zadeve) na spletnem naslovu: <https://rm.coe.int/ecri-annual-report2019/16809ca3e1> in <https://rm.coe.int/annual-report-on-ecri-s-activities-for-2020/1680a1cd59>.

¹⁰ Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah).

16. **obžaluje**, da so akterji civilne družbe, zagovorniki človekovih pravic in novinarji, zlasti ženske, domnevno tarče množičnih kibernetских napadov, spletnih groženj in nadlegovanja¹¹¹²;
17. **opozarja**, da sta pravica do varstva osebnih podatkov in pravica do zasebnosti ključni temeljni pravici v digitalni dobi, ki omogočata varstvo drugih temeljnih pravic, vključno z nadzorom posameznikov nad tem, kako se njihovi osebni podatki uporabljajo in izmenjujejo, ter njihovo pravico do zaupnosti komunikacij in informacij na njihovih elektronskih napravah;
18. **poudarja**, da ima lahko umetna inteligenca sicer znatne pozitivne učinke, na primer povečanje učinkovitosti procesov ter spodbujanje inovacij in raziskav na različnih področjih življenja, vendar lahko predstavlja tudi velike izzive za varstvo temeljnih pravic in boj proti diskriminaciji, če ni dovolj pregledna in se uporablja brez ustreznih zaščitnih ukrepov in nadzora kakovosti;
19. **poudarja** pomen spretnosti na področju medijske in digitalne pismenosti v boju proti manipulaciji z informacijami, vključno z dezinformacijami, napačnimi informacijami, manipulativno propagando in teorijami zarote, ob hkratnem varovanju svobode izražanja in obveščanja.

Svet Evropske unije poziva države članice, naj v okviru svojih pristojnosti:

20. **spodbujajo** ugodno in pravično digitalno okolje za vključujočo in pluralistično javno razpravo ter pripomorejo k ozaveščanju posameznikov, da razlikujejo med zanesljivimi in nezanesljivimi viri informacij, odkrivajo pristranskost in propagando ter razvijajo spretnosti kritičnega razmišljanja, s čimer se zmanjšajo škodljivi učinki manipulacije z informacijami, vključno z dezinformacijami;

¹¹ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-protecting-civic-space_en.pdf.

¹² <https://www.osce.org/fom/safety-female-journalists-online>.

21. **podpirajo** izvajanje in spremljanje okrepljenega kodeksa ravnanja glede dezinformacij iz leta 2022, ki temelji na kodeksu iz leta 2018, hkrati pa vključuje ambiciozne zaveze in poziva k ambicioznim ukrepom za boj proti dezinformacijam na spletu, ter spodbuja industrijo, naj spoštuje samoregulativne standarde za boj proti dezinformacijam;
22. **se še naprej borijo** proti sovražnemu govoru na spletu, pri čemer se med drugim osredotočajo na potrebo po učinkoviti inkriminaciji spodbujanja nasilja in sovraštva, potrebo, da vsakdo razume vpliv sovražnega govora na posameznike in družbo ter prepozna in prijavi sovražni govor; v podporo temu zagotavljajo izobraževanje o digitalnem državljanstvu in varnosti na spletu, pomagajo posameznikom, da se bolj zavedajo dejstva, da je sovražni govor kršitev temeljnih pravic, ki ima lahko resne posledice in lahko vodi v fizično nasilje, zalezovanje, ustrahovanje, objektivizacijo, nadlegovanje, spolno nadlegovanje in diskriminacijo, vključno s kaznivimi dejanji iz sovraštva, ter da ima lahko zastraševalni učinek, kar zadeva svobodo izražanja, zlasti na novinarje, in kar zadeva sodelovanje v javnih demokratičnih razpravah;
23. **podpirajo in spremljajo** izvajanje kodeksa ravnanja EU za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu, ki se je izkazal kot koristno orodje za sodelovanje med organi, organizacijami civilne družbe in tehnološkimi platformami na področju moderiranja vsebin, da bi se povečala njegova učinkovitost;
24. **podpirajo** izvajanje akta o digitalnih storitvah, da se zagotovi skladna uporaba pravil za boj proti nezakonitim in škodljivim spletnim vsebinam v EU, ter javnost ozaveščajo o mehanizmih, ki so na voljo za prijavo nezakonitih in škodljivih vsebin;

25. **okrepijo** zmogljivosti pravosodnih organov in organov kazenskega pregona za preiskovanje in pregon nezakonitih kaznivih dejanj iz sovraštva in sovražnega govora na spletu, vključno z izmenjavo dobrih praks ter celovito uporabo orodij in platform za sodelovanje, ob hkratnem spodbujanju dostopnega digitalnega pravosodja za vse;
26. **zagotovijo**, da imajo pristojni nacionalni nadzorni organi ustrezne vire in osebje, ki je bilo ustrezno usposobljeno na digitalnem področju za spremljanje skladnosti s pravili o varstvu podatkov in zasebnosti iz splošne uredbe o varstvu podatkov, direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah ter druge ustrezne zakonodaje Unije in nacionalne zakonodaje, ter vzpostavijo posebne kampanje obveščanja in ozaveščanja o vlogi teh organov in o tem, kako lahko posameznikom pomagajo pri varstvu njihovih pravic v skladu s členoma 7 in 8 Listine, da se zagotovi zlasti spoštovanje zasebnega in družinskega življenja ter zasebnost in individualni nadzor nad podatki;
27. **sprejmejo potrebne ukrepe** za oblikovanje regulativnih ureditev, ki bodo ustrezne tudi v prihodnosti in bodo tehnološko nevtralne, pri čemer zagotovijo, da se umetna inteligenca razvija in uporablja na način, ki je vključujoč, trajnosten, osredotočen na človeka in s pristopom, ki temelji na človekovih pravicah, pri čemer je treba upoštevati nujnost, da se vsi zavedajo priložnosti, ki jih ponuja umetna inteligenca, hkrati pa tudi tveganj in izzivov, ki jih predstavlja za temeljne pravice, ter kako lahko njena kompleksnost in pomanjkanje preglednosti otežujeta prepoznavanje in dokazovanje morebitnih kršitev pravic ali prava ter izsleditev morebitnih napak ali nepravilnega delovanja sistema.

Svet Evropske unije:

28. **pozdravlja** delo in pobude Komisije za spodbujanje digitalnih spretnosti med državljani in državljkami v Uniji ter za izboljšanje varstva temeljnih pravic, tudi v digitalnem okviru, kot so:

- letna poročila o izvajanju Listine o temeljnih pravicah, zlasti poročilo za leto 2021 z naslovom „Varstvo temeljnih pravic v digitalni dobi“
- sporočilo „Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje“, ki je služilo kot podlaga za sprejetje programa politike Digitalno desetletje do leta 2030
- akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic
- nova evropska strategija za boljši internet za otroke (BIK+)
- akcijski načrt za evropsko demokracijo
- okrepljeni kodeks ravnanja glede dezinformacij iz leta 2022
- kodeks ravnanja za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu iz leta 2016
- akcijski načrt za digitalno izobraževanje
- zakonodajne in nezakonodajne pobude o umetni inteligenci, kot so etične smernice za uporabo umetne inteligence in podatkov pri poučevanju in učenju za izobraževalce
- evropski program spretnosti
- strategija EU za izobraževanje v pravosodju
- sveženj o digitalnih spretnostih in izobraževanju

- smernice za spodbujanje in razvoj medijske pismenosti
- strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030

Svet Evropske unije poziva Komisijo, naj:

29. **spremlja** izvajanje programa politike Digitalno desetletje do leta 2030, da se zagotovi, da bodo cilji strategije – v zvezi z digitalnimi zmogljivostmi v infrastrukturah, izobraževanju in spretnostih ter digitalno preobrazbo podjetij in javnih storitev – ustrezno doseženi do leta 2030;
30. **se bori** proti dezinformacijam in nezakonitim vsebinam na spletu z nadzorovanjem in izvrševanjem pravil iz akta o digitalnih storitvah ter rednim ocenjevanjem izvajanja okrepljenega kodeksa ravnanja glede dezinformacij iz leta 2022 in kodeksa ravnanja za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu, v prizadevanju, da bi deležniki spoštovali tam vključene standarde in zaveze, katerih cilj je ustvariti bolj pregledno, varno in zaupanja vredno spletno okolje, ob spoštovanju svobode izražanja;
31. **še naprej ščiti in podpira** organizacije civilne družbe in zagovornike človekovih pravic pri spodbujanju uspešnega digitalnega prostora civilne družbe ter krepitvi odpornosti organizacij civilne družbe in zagovornikov človekovih pravic, da vzdržijo spletne grožnje, vmešavanje in motnje;
32. **še naprej podpira** celotno verigo izvrševanja in ustrezne deležnike v državah članicah ter **sodeluje** z njimi v okviru dela skupine EU na visoki ravni za boj proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva ter z usmerjanjem, izmenjavo dobrih praks in financiranjem;

33. **spremlja izvajanje** digitalnih načel in pravic iz evropske deklaracije o digitalnih pravicah in načelih za digitalno desetletje, ko sodeluje z državami članicami, da bi dosegli splošne cilje programa politike Digitalno desetletje do leta 2030, ter ta načela in pravice upošteva pri zakonodajnih pobudah in prizadevanjih za tehnološki razvoj;
34. **vključi** digitalno opolnomočenje v vse ustrezne politike EU, saj so digitalne spretnosti danes transversalne in so zato bistvenega pomena za naš razvoj v digitalni družbi, ter **okrepi** vključevanje enakosti in temeljnih pravic v vse ustrezne politike EU z digitalno komponento, saj spletni in digitalni svet predstavlja eno glavnih prizorišč za uveljavljanje temeljnih pravic v današnji družbi;
35. **zagotovi** izvajanje nove evropske strategije za boljši internet za otroke (BIK+), da bi izboljšali starosti primerne digitalne storitve in zagotovili, da bo vsak otrok na spletu zaščiten, opolnomočen in spoštovan, ob upoštevanju strategije EU o otrokovih pravicah, zlasti njenega 5. dela;
36. **podpira** pobude za spodbujanje razvoja digitalne ozaveščenosti in spretnosti s finančnimi programi, kot so ESS+, mehanizem za okrevanje in odpornost, program za digitalno Evropo, program Državljeni, enakost, pravice in vrednote, program za pravosodje, Instrument za povezovanje Evrope in Erasmus+;
37. **ozavešča in razširja informacije** o pobudah Unije na tem področju, kot je evropska platforma za digitalne spretnosti in delovna mesta, ki ponuja informacije in vire o digitalnih spretnostih ter priložnostih za usposabljanje in financiranje.
-